

ע"פ 2313/22 - וויסם סרור, פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לעערורים פליליים

2313/22 ג"ע

2445/22 ט"ע

כבוד השופט י' אלרון

כבוד השופט ח' כבוב

כבוד השופט י' כשר

לפניכם

המערער ב-ע"פ 22/313:2

המערער ב-ע"פ 2445/22 פלוני

۱۳۷

מדינת ישראל

המשיבה:

ערעור על גזר דיןו של בית המשפט המ徇ז ירושלים ב-תפ"ח 13604-07-21 מיום
22.2.2022 שניתן על ידי סג"נ השופט ר' כרמל והשופטים א' רומנווב-ש' רנर

(30.10.2022)

ה' בחשוון התשפ"ג

תאריך היישיבה:

בשם המערער ב-ע"פ 2313/22 עו"ד מחמוד מוחמד

עו"ד יחיא מוסטפא

בשם המערער ב-ע"פ 2445/22:

1 tiny

גב' שושנה כהן

מתורגמנית:

פסק דיןהשופט י' אלרון:

1. לפנינו ערעורים על גזר דין של בית המשפט המחוזי ירושלים (השופטים ר' כרמל, א' רומנווב ו-ש' רנר) ב-תפ"ח 13604-07-21 מיום 22.2.2022, בגין נגזר על המעורערים עונש של 34 חודשים מאסר בפועל, לצד עונשה נלווה. זאת, בגין הרשעתם בעבירות מעשה טרור של תקיפה בנسبות מחמיות. העורעורים נסובים על חומרת העונש.

תמצית כתב האישום המתוקן

2. כאמור בחלק הכללי של כתב האישום המתוקן, צוין כי "במהלך חודש הרמדאן בשנת 2021, התרחשו בארץ בכלל, ובירושלים בפרט, התפרעויות ותקיפות שכלו אלימות, זריקות אבנים וחפצים לעבר אנשים וכלי רכב, בשל מזעם מתוך מניע גזעני, וכן התפרעויות ותקיפות על רקע לאומני נגד כוחות המשטרה והביטחון".

3. על פי עיקרי עובדות כתב האישום המתוקן, ביום 22.4.2021, סמוך לשעת חצות, נהג ברכבו י' - היהודי בעל חזות יהודית דתית, בכביש הראשי בוואדי ג'יז בירושלים, בדרך לכוטל המערבי לתפקיד ערבית. בשלב מסוים, נאלץ י' לעמוד בפקק תנואה סמוך לתחנת הדלק שמול מוזיאון רוקפלר. בשלב זה, אנשים אשר התגודדו באותו מקום ויהו אותו כ"יהודי" החלו לתקוף אותו ואת רכבו בשל כך באמצעות, בין היתר, יידי אבנים, בעיטות ומכות.

י' יצא מהרכב והחל להימלט על نفسه, אך חלק מהפורעים רדףו אחריו, הפילו אותו לקרקע והיכו אותו בכל חלקו גופו. בעוד י' שרוע על הקרקע, המעורערים הctrspo לפורעים, כך שהמערער 1 בועט ב-י' והוא נאלץ ברגליו באמצעות קסדת אופנונו; והמערער 2 בועט ברגליו של י' שני פעמיות, ולאחר מכן שב ובעט בו שתי בעיטות נוספות ברגליו. המעורערים עשו כן מתוך מניע לאומני-אידיאולוגי. לאחר שהמערערים עזבו את י', הפורעים המשיכו להcontinו ואף הציתו את רכבו. כתוצאה ממשי הפורעים, נגרמו ל-י' חבלות, חתק בראשו, כאבים בכל חלקו גופו ורכבו נשרפ.

בגין המעשים המתוארים לעיל, למעורערים יוחסה עבירה של מעשה טרור של תקיפה הגורמת חבלה ממשית בנסיבות חממיות לפי סעיף 382(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק) בצוות סעיף 379 לחוק וסעיף 37 לחוק המאבק בטרור, התשע"ו-2016.

גזר הדין

עמוד 2

4. המערערים הורשו על פי הودאתם במיחסם להם בכתב האישום המתוקן, במסגרת הסדר טיעון אשר לא כלל הסכמה לענין העונש.

5. בית המשפט המחויז בגזר דין עמד על חומרת מעשי המערערים אשר תקפו אדם "בצורתה חדא" עם המונ מתפרק רק בשל יהותו יהודי ומתוך מניע אומני-אידיאולוגי. הודגש, כי המערערים היו אחראים למשיהם ויכלו לחזול מביצועם בכמה הזדמנויות. עוד צוין, כי החומרה היתרה הנלוית למשים נובעת מכך שגם נעשו במהלך תקופת הרמדאן הנפיצה והרגישה, בעוד שהתרחשו התפרעויות ותקיפות מתוך מניע גזעני, כך שמששי המערערים "שפכו שמן על מדורה בערתת זו". בהינתן האמור, ובשים לב למدينة הענישה הנוגגת המבכרת שיקולי הרתעה בעבירות מעין אלו, בית המשפט המחויז קבע כי מתחם העונש ההולם נع בין שנתיים וחצי מאסר בפועל ועד שבע שנים מאסר בפועל.

בגזרת עונשם של המערערים בגדרי המתחם, בית המשפט המחויז זקף לזכותם את גilm הצעיר; העדר עבר פלילי לחובתם; הודהם במשים אשר תרמה לחיסכון בזמן שיפוטו וליעול ההליך; והחריטה שהביעו על משיהם. כמו כן, בית המשפטלקח בחשבון בגזר דין את מעצרם הממושך של המערערים.

אשר על כן, בית המשפט המחויז גזר על כל אחד מהמערערים, 34 חודשים מאסר בפועל; 6 חודשים מאסר על תנאי, לבלי עבירה מסווג "פצע", למשך 3 שנים; ופיצוי ל-10,000 ש"ח.

תמצית טענות הצדדים בערעור

6. לטענת המערערים, כפי שהודגש בהודעות הערעור ונטען בדיון לפנינו, בית המשפט המחויז החמיר בגזרת עונשם יתר על המידה.

לשיטת המערער 1, ביחס למתחם העונש ההולם שנקבע בענינו, נטען כי זה חורג לחומרה ממתחמי ענישה אשר נקבעו במקרים דומים. כמו כן, נטען כי בגזרת עונשו בגדרי המתחם, לא ניתן משקל מספק להעדר עבר פלילי לחובתו ולעובדיה כי הוא הודה בהזדמנות הראשונה באופן אשר הוביל לחסכון בזמן שיפוטו יקר.

لطענת המערער 2, עונש המאסר בפועל אשר נגזר עליו חמור באופן אשר אינו תואם את חומרת המשים לכשעצמם אינם הולם את מדיניות הענישה הנוגגת. נטען כי נוכחות נסיבות ביצוע העבירה דנן, בכללן הנזק שנגרם ל-10 "תמונה" הצבת גבולו העליון של מתחם העונש ההולם בסמוך לעונש המרבי. בנוסף, נטען כי בית המשפט המחויז קבע מתחם ענישה רחוב מידי אשר הוביל לשירירות בקביעת העונש הראו. אשר לגזרת עונשו של המערער 2 בגדרי המתחם נטען כי בית המשפט המחויז לא שקל כראוי את נסיבותיו האישיות לקולה, בכללן, הודהמו מיד במשים; מעצרו הממושך; גילו הצעיר; וגינוי המשים על ידי משפטו.

7. מנגד, המשיבה סומכת ידיה על גזר דין של בית המשפט המחויז. נטען כי במקרים אלימות מעין אלו, שיקולים בדבר שלום הציבור עדיפים על שיקולי שיקום ומונעים אישיים. הודגש כי המערערים הctrpto לתקיפות י' כאשר הוא שרווע

על הרצתה וההמון מכיה בו, ואילו האחריות באירועים אלו אינה נמדדת לפי כמות הביעות הספרטיפית של הנאשם אלא בבחינת כוונתו לחתך חלק במעשים אלו על רקע לאומני. משכך, הובחר כי אמן העונש אשר נגזר על המערערים גבוה, אולם הוא "מתכתב עם הממציאות בה אנו חיים".

דין והכרעה

לאחר ששלתי את טיעוני הצדדים, הגיעו לכלל מסקנה כי דין הערעור להידוחות.

נקודת המוצא לדינו היה כי בית משפט זה בישבו כערכת ערעור לא יתרבע בעונש שהושת על ידי הרכאה הדינית, אלא במקרים שבהם ניכרת חריגה קיצונית מדיניות הענישה הנוגגת במקרים דומים, או כאשר נפלה על פנו הדברים טעות מהותית וboltat בזר הדין (ע"פ 3187/21 אלקיים נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (21.8.2022)). בהינתן אמות המידה האמורות, ניכר כי אין לקבל את הערעור שלפנינו.

9. בית משפט זה עמד לא אחת על הצורך בעונשה הולמת ומרתיעה בעבורות שענין התפרעויות המונימים כלל. חומרת עבירות אלו נעוצה בכך שלצד הסכנה המוחשית והפיזית לאזרחים, מעשים אלו זורמים אימה וחרדה הציבור, ומערערים את יסודות שלטון החוק וגורמי האכיפה (ע"פ 4585/22 מדינת ישראל נ' ערדאת, פסקה 14 (25.7.2022)).

לא כל שכן, נדרשת עונשה ראויה כלפי מעשה התפרעויות המctrף לגל התפרעויות אלימות ששוטף את רחובות ישראל בתקופה ביטחונית מתוכה. בכך, חלף התנהגות אחראית שבכוונה להרגיע את המתח בין האזרחים, הפורים מלבים במוקדייהם את עיראת האלים ואף מקרים על כוחות הביטחון להשיב את הסדר האזרחי והציבורי על כנו. משכך, נדרשת עונשה אשר תՐתיע השתתפות בתפרעויות אלימות העוללות בנקל להסביר נזק לרכוש ולחי אדם (ע"פ 901/22 מדינת ישראל נ' אסואד, פסקה 10 (24.2.2022)).

10. האירוע מושא עניינו התרחש בעיצומו של מבצע "שומר החומות". היו אלו ימים קודרים, בהם אלימות ו שנאה גאו ברחובות ישראל והתפרעויות מניעים גזעניים לאומנים התרחשו מדי יום ביום. במערכות זו, אזרחי ישראל היו שרויים תחת אלימות בשתי חיויות בה בעת - מבית ומחוץ.

על רקע האמור, כמתואר בכתב האישום המתוקן, קבוצת פורעים התגודה בשעות הערב בירושלים. בשלב מסוים, הפורים תקפו באלימות ולא מעצורים את י' בשל היותו "יהודי". י' בקש לנוס על חייו, אך הפורים רדף אחריו, היכו אותו ללא רחם בכל חלקו גופו והפלו אותו ארضا. בעוד י' שרוע על הארץ, המערערים הctrפו מיזמתם לחברות הפורים והפלו בו מכותיהם בעבירות בגופו ובמכוון באמצעות קסדת אופנונו. לאחר שהמערערים עזבו את המקום, הפורים המשיכו להכות ב-י' ואף הציתו את רכבו. מעשים אלו דורשים עונשה הולמת ומרתיעה.

11. חומרה יתרה נודעת למשעי המערערים משאלו נעשו מתוון מניע גזעני לאומני, בליבה של תקופה נפיצה ורגשה. על העונשה הרואיה בגין עבירות מעין אלו כתבתי עניין אחר:

"המסר העוני שיש להשמע באופן חד וברור הוא כי מעשים מעין אלו, הנעשים על רקע גזעני, הם מן החמורים שבדין ויש להוקיעם מכל וכל - בין אם מדובר בקורבן מהמזר היהודי, ובן אם הקורבן משתיר למזר ערבי, כבunningו" (ע"פ 577/22 מדינת ישראל נ' אוחנינה, פסקה 10 (6.3.2022) (להלן: עניין אוחנינה)).

12. אם כן, מלבד החומרה הכרוכה באלימות המערערים כשלעצמה, למשמעם נלווה משקל מכביד לחובתם וכוחה העובדה שאלו נעשו מתוך מניע גזעני לאומני; עיתוי התרחשות התפרעות; ריבוי המשתתפים; ועוצמת האלימות שהפעילו כלפיי.

13. אף אני מוצא ממש בטענות המערערים בדבר המשקל אותו הקנה בית המשפט המחויז' לנסיבותיהם האישיות, איש איש ונסיבותיו. נסיבות אלו שוקללו כנדרש על ידי בית המשפט המחויז', לצד יתר השיקולים ונסיבות העבירה. בפרט, בשים לב למדיניות הענישה הנוגה לפיה בעבירות המבוצעת על רקע גזעני יש להעדי' שיקולי הגנה על שלום הציבור ובטחונו ושיקולי הרתעת הרבים והיחיד על פני שיקולי ענישה אחרים, בכללם, שיקולי שיקום ונסיבות אישיות (עניין אוחנינה, פסקה 11).

14. אמנם, העונש אשר נגזר על המערערים חמור, אולם לא במידה המצדיקה את קבלת הערעור והתערבותנו כערכאת ערעור. בשקלול חומרת המעשים, נסיבות ביצועם ונסיבותיהם האישיות של המערערים יוצא כי העונש אשר בית המשפט המחויז' גזר על המערערים ראוי ואין מקום להתערב בו.

15. משכך, אני סבור כי דין הערעור להידחות, וכך יצא לחברי.

שפט

השופט ח' כבוב:

אני מסכימ.

שפט

השופט י' כשר:

אני מסכימ.

שפט

הוחלט כאמור בפסק דיןו של השופט י' אלרון.

ניתן היום, י"ג בחשוון התשפ"ג (7.11.2022).

שיפוט

שיפוט

שיפוט

עמוד 6

כל הזכויות שמורות לאתר פסקי דין - judgments.org.il